

Mas can Pruners

Talamanca

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Mas Can Pruners, pista forestal Talamanca-Rocafort, 08279 Talamanca
Emplaçament	Pista forestal Rocafort-Talamanca. Creuem la riera i agafem camí a l'esquerra fins dalt

Coordenades:

Latitud:	41.72507
Longitud:	1.93647
UTM Est (X):	411542
UTM Nord (Y):	4619798

Classificació

Número de fitxa	08277-148
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	El cos principal es manté sencer malgrat el seu estat d'abandonament.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 013A00002
Autoria de la fitxa	Quim Serdà Manau
Data de registre de la fitxa:	dc., 05/09/2007 - 02:00

Descripció

El cos principal el constitueix la casa. Té planta quadrangular amb coberta a dues aigües i el carener paral·lel a la façana principal, que està orientada a llevant. En el transcurs dels anys la casa ha sofert moltes transformacions, com també ampliacions, cosa que fa molt difícil saber com era el mas en el moment de la seva construcció, si bé entenem que la part més antiga és on avui trobem el celler i corrals. El parament està fet mitjançant carreus de pedra de diferent mida lligats amb morter. Les obertures de la casa responen al patró arquitectònic de llinda monolítica sostinguda damunt brancals i amb escopidor, algunes avui tapiades parcialment amb maons. L'entrada principal presenta un portal adovellat que forma un arc rebaixat, recolzat damunt brancals formats per carreus ben escairats. Aquest ens condueix a la planta baixa del mas, on hi trobem dues dependències: els estables i el celler. Es conserven encara els arcs apuntats de pedra originals al celler i una gran volta de canó als corrals, tots ells del segle XIV. Una llarga menjadora d'animals feta de pedra s'estén al llarg d'aquest espai. Aquí trobem unes escales que ens condueixen al primer pis, la llar. Un espai central (menjador-sala de repòs) fa de distribuïdor de la resta de la casa i de les cambres d'aquest pis: habitacions, cuina, forn de pa, rebost... Per damunt trobem les golfes, antic magatzem i corral de conills i aviram. En algunes zones es conserva encara el paviment original de rajola o tova ceràmica, i encara queden restes del revestiment de les parets, enguixades i pintades a la calç. Les bigues de fusta es veuen al sostre del primer pis i golfes. Adossat al cos principal per el costat de migdia, trobem uns altres estables. Aquest cos principal va ser tancat, en el seus costats de llevant i septentrional, per un mur de pedra, de tal manera que actualment, per accedir a la casa, hem de travessar una nova porta d'entrada. Un cop a l'interior d'aquest pati, trobem un pou i el paller, amb coberta a una vessant i parament també de pedra lligada amb morter. A l'exterior del mas, pel seu costat septentrional, hi trobem un cos independent. Està molt malmès, doncs la teulada, que era a una aigua, ha caigut, com també ha caigut part del parament, que és fet de pedra amb morter. A l'interior es poden veure dos blocs de pedra que tenen picats els encaixos d'una premsa i la data gravada de 1797. Tant les dependències del mas com les edificacions auxiliars són una prova de la importància que havia tingut aquesta propietat a l'antiguitat.

Història

Durant la repoblació al segle XI, alguns colons s'agruparen a la sagrera, però la majoria es dispersà en masies petites i aïllades organitzant l'explotació del territori. A l'edat moderna, i superada ja la pesta negra, les millores tècniques transformaren els petits masos medievals en grans unitats econòmiques: al primer pis, l'àrea productiva; al segon, la residència; i al tercer el rebost. Aquesta organització s'estendrà fins ben entrat el segle XX, quan la necessitat de contínues inversions, els baixos preus dels productes del camp i el desenvolupament industrial conduirà al progressiu abandonament de les terres i en alguns casos, també de les pagesies. Les notícies històriques que tenim són les següents: 1332 - En un inventari del castell de Talamanca hi apareix citat el mas amb el nom de Mas de Pruneres. SITJES (2003:30) 1497- En el fogatge d'aquest any apareix Franci Prunes de Talamanca com a propietari de la casa. 1528 - Del 19 de gener d'aquest any consta un apuntament d'un reconeixement de drets. Hi figura Valentinus Prunes com a propietari del mas Prunes del terme de Talamanca. Seguidament, explica les delimitacions de les seves propietats. 1553 - Segons el fogatge d'aquest any, Joan Prunes és el nou propietari del mas. 1658 - En el capbreu efectuat entre el 13 i el 26 d'abril pel notari Joan Serra, hi consta Valentí Prunés com a pagès i hereu del mas Prunés. Com a propietats, apareixen el mateix mas Prunés a més del mas Donzell, adherit al primer. 1781 - Segons el cadastre, Francesc Prunes havia de pagar la quantitat de 134 reials i 12 diners com a impost per les 12 quarteres de conreu, pels 25 jornals de terres d'ermàs i de roques, pels 2 jornals de vinya, per la casa i pel seu personal. 1822 - En el llibre 'Traslación de dominio', O.C.H.113, de l'Arxiu Històric Comarcal de Manresa, trobem la següent descripció: la casa manso i heretat anomenada Prunes té 81 quarteres de terres i és situada en el terme de Talamanca. Termeneja a orient amb terres del mas Vila, a migdia amb la riera de Nespres, a ponent amb terres del mas Prat de Rocafort i a cerç amb les del mas Escayola. BALLBÈ (1997:85) Sembla que el mas fou abandonat a mitjans segle passat.

Bibliografia

BALLBÈ, Miquel (1997). Les cases de pagès de Talamanca. Ajuntament de Talamanca, Moià. SITJES, Xavier (2003). 'Inventaris dels castells de Talamanca i Rodors, de l'any 1332'. Dovella núm. 82, Manresa.

